Täydennyspyyntö Helsingin hallinto-oikeudeulta 26.3.2015:

Pyydän Teitä ilmoittamaan, katsotteko, ja jos niin millä perusteella, olevanne viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitettu asianosainen puheena oleviin hankintasopimuksiin nähden.

Vastaus Helsingin hallinto-oikeudelle 26.3.2015

Hyvä XXX,

Viite:

Täydennyspyyntöönne liittyen Aallolle tekemääni tietopyyntöä (Elsevier) koskevaan valitukseen.

Vastaus:

Asian ratkaisun kannalta ei ole merkitystä, onko minulla asianomaisasema.

Perustelut:

Toisin kuin Aallon vastine antaa ymmärtää, en ole pyytänyt viranomaisen asiakirjoja, vaan asiakirjoihin sisältyviä yleisöjulkisia tietoja: tietoa sopimusten kokonaishinnasta ja muista hankintapäätökseen vaikuttaneista tekijöistä. Asianosaisuudella ei ole tässä asiassa merkitystä, koska hankinnan kokonaishinta on yleisöjulkinen tieto, koska kokonaishinta ei ole liikesalaisuus.

Kokonaishinta ei ole liikesalaisuus. Esimerkiksi markkinaoikeus ei ole pitänyt minkään hankinnan kokonaishinta liikesalaisuutena. Siten hankinnan kokonaishinta ei ole salassa pidettävä minkään julkisuuslain säännöksen perusteella, jolloin myöskään asianosaisuudella ei ole asiassa merkitystä. Kokonaishinnan pitäminen liikesalaisuutena ei ole perusteltua, koska siihen ei liity salassapitointressiä. Vertailuperusteena käytetty kokonaishinta ei voi olla koskaan salassa pidettävä, kun kysymys viranomaisen tekemistä hankinnoista.

Hankintahinta on yleisöjulkinen tieto. Julkisuuslain 11 §:ssä säädetty hankintahintaa koskeva asianosaisjulkisuutta koskeva säännös, johon viittaatte, on tarkoitettu selventämään hankinta-asiassa asianosaisen asemaa. Kyseinen säännös ei ole salassapitoa tarkoittava säännös.

On huomattava, että esimerkiksi Helsingin kaupunki on hankintahintojen julkisuuden nojalla julkaissut kaikista hankinnoistaan kokonaishinnat www-palveluna

(http://www.hri.fi/fi/dataset/helsingin-kaupungin-ostot) eikä kaupunki ole missään vaiheessa kysynyt

tietojen julkaisemiseen lupaa sopimuskumppaneiltaan, joita on tuhansia. Niin ikään kuntien toimielimien pöytäkirjoissa on mainittu julkisessa hankinnassa hankintapäätöksen kokonaishinta.

Julkisuusperiaatteen tarkoituksena on muun muassa julkisten varojen käytön valvonta. Hankinnan kokonaishinnan katsominen salassa pidettäväksi rajaisi merkittävästi julkisuusperiaatteen toteutumista julkisten varojen käytön valvonnassa julkisuuslain mukaisella tavalla. Niin Aalto yliopisto kuin hallinto-oikeus ovat velvollisia tulkitsemaan julkisuuslakia julkisuusmyönteisellä tavalla ja salassapitosääntöjä tulee tulkita poikkeussäännöksinä suppeasti. Julkisuuslain 3 §:n mukaan tiedonsaantioikeuksien ja viranomaisten velvollisuuksien tarkoituksena on toteuttaa avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapaa viranomaisten toiminnassa sekä antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä, muodostaa vapaasti mielipiteensä sekä vaikuttaa julkisen vallan käyttöön ja valvoa oikeuksiaan ja etujaan. Julkisten varojen käyttöä on julkisten hankintojen toteuttaminen.

Aalto ei ole esittänyt mitään perustetta sille, että hankintahinta voisi olla salassa pidettävä. Hankintahinta ei paljasta mitään liikesalaisuutta tai muutakaan salassa pidettäväksi säädettyä tietoa. Hankintahinta on yleisöjulkinen tieto, ja asianomaisasemalla ei tässä tapauksessa ole tietopyynnön kannalta merkitystä.

ystävällisesti, Leo Lahti